

روایت‌های متفاوت از دستاوردهای طرح تحول نظام سلامت

دیروز که نشست خبری دومین سال اجرای طرح تحول نظام سلامت برگزار شد، مسئولان وزارت بهداشت، گزارشی از وضع بیمارستان‌ها ارائه کردند.

به گزارش ایسکانیوز و به نقل از روزنامه شهروند، آنها گفتند میزان رضایت‌مندی مردم از خدمات بیمارستانی به ۸۳ درصد رسیده و در این مدت هم ۲۵ میلیون شهرنشین از خدمات سلامت استفاده کردند اما همین دیروز، همزمان با این نشست خبری، همایشی در نقد طرح تحول نظام سلامت برگزار شد. در این همایش اما منتقدان ایراداتی از جمله اجرا نشدن طرح پزشک خانواده، ایجاد نیاز القایی به درمان و کاهش نیافتن هزینه‌های مردم در بخش سلامت، وارد کردند.

ایرج حریرچی، سخنگوی وزارت بهداشت، در همان نشست خبری سالگرد طرح تحول، در واکنش به همین نقدها، حرف‌هایی زد: ما گوش شنوا برای نقد داریم و ادعا نکرده‌ایم که کارهایمان کامل است، برخی ادعا دارند که هزینه کردن در بخش سلامت پول ریختن در چاه است و راه به جایی نمی‌رود. این موضوع در نظر برخی از سیاستمداران رده میانی تغییر ایجاد کرد و ما در این زمینه از دوستان ضربه خوردیم.

او در پاسخ به این که چقدر نقدهای وارده به نظام سلامت را واقعی می‌داند، توضیح داد: ما ادعا نکردیم کارمان کامل است، برنامه طرح تحول سلامت ۱۰ سال زمان می‌برد که به صورت جامع اجرا شود و ما اهدافمان را زمان‌بندی کردیم. اکنون بخش‌های دیگر این طرح را در زمان‌های خاص به پیش می‌بریم اما با این حال برخی از دوستان فرمایشاتی دارند و هر کاری که انجام بدهیم، گلایه می‌کنند. او ادامه داد: من واقعا نمی‌توانم با این افراد مذاکره کنم چراکه حرف‌های آنها غیرمنطقی بوده، مثلا ادعا می‌کنند که با زبان کره‌ای یا تایوانی علیه شما به سازمان بهداشت جهانی شکایت می‌کنیم. ما قسمت عمده وقت‌مان را اختصاص به کارهایمان داده و وقت پاسخ به هر مطلبی را نداریم.

برخورداری ۲۵ میلیون شهرنشین از خدمات سلامت

علی‌اکبر سیاری، معاون بهداشت وزارت بهداشت، هم در این نشست خبری حضور داشت. او با بیان این که در طرح تحول نظام سلامت برای نخستین بار خدمات بهداشت دهان و دندان در سطح وسیع انجام شد و اورژانس ۱۱۵ از شهر و جاده به روستا راه یافت، گفت: در این مدت برای ۷ میلیون دانش‌آموز ابتدایی در طرح تحول بهداشت دهان و دندان علاوه بر تشکیل پرونده، واریش فلورایدترابی انجام و ۵۰۰ پایگاه سیار خدمات بهداشت دهان و دندان راه‌اندازی شد. به گفته او، این خدمات در روستاها رایگان و در شهرها هم هزینه‌ها با مشارکت بیمه و وزارت بهداشت پرداخت می‌شود: با توجه به این که ۲۰ درصد هزینه‌ها از جیب مردم صرف سلامت دندان می‌شود در این طرح حفاظت مالی که یکی از اهداف طرح تحول و توسعه عدالت در سلامت است، به خوبی انجام شده است.

سیاری افزود: اورژانس ۱۱۵ تاکنون در شهرها و جاده‌ها فعال بود و پایگاه داشت که در طرح تحول به روستاها نیز برده شد تا روستاییان از خدمات آن بهره‌مند شوند. او به ساخت، تعمیر و تجهیز مراکز خدمات بهداشتی و درمانی در طرح تحول نظام سلامت هم اشاره کرد و گفت: در دو سال اجرای طرح تحول بالغ بر ۱۹۵۵ پایگاه سلامت، ۸۱۸ مرکز جامع خدمات سلامت ساخته شد، ۷۴۹ پایگاه و ۶۲۱ مرکز جامع سلامت بازسازی و ۱۴۲۰ پایگاه و ۷۵۵ مرکز جامع سلامت نیز تجهیز شدند.

معاون بهداشت وزیر بهداشت، با بیان این که در طرح تحول نظام سلامت تاکنون بیش از ۲۵ میلیون جمعیت شهرنشین برای نخستین بار از خدمات نوین سلامت بهره‌مند شدند، تأکید کرد: جلوگیری از مرگ نابهنگام، کنترل عوامل خطر، ارتقای سلامت، بهبود استانداردها، فراهم‌آوری دسترسی به خدمات بهداشتی، حفاظت مالی از مردم و جلب رضایت‌مندی آنها اهداف طرح تحول بوده که در طی این دو سال این اقدامات محقق شده یا در حال تحقق است. به گفته سیاری، جمعیت شهرنشین کشور در مدت ۳۵ سال گذشته از ۲۰۲۵ برابر به ۵ برابر ارتقا یافته اما همزمان توسعه امکانات و خدمات شهری فراهم نشده است. هم‌اکنون برای هر ۱۲۵۰۰ نفر جمعیت شهرنشین یک پایگاه سلامت و برای هر ۳۰ تا ۵۰ هزار نفر نیز یک مرکز جامع خدمات سلامت ایجاد شده است. او ادامه داد: ۱۸ هزار خانه بهداشت و ۳۲۰۰ مرکز بهداشت در این مدت ایجاد شد. همچنین برای ۲۷ میلیون روستایی و عشایر ۲۴۰۰ پزشک اضافه شده است، به نحوی که هم‌اکنون ۶۷۰۰ پزشک در روستاها داریم.

در ۱۰ سال کمبود ویتامین ۶ برابر شد

سیاری در ادامه با بیان این که در ۱۰ سال گذشته، کمبود ویتامین در کشور ۶ برابر شده است، گفت: برخی مطالعه‌ها در مشهد نشان داده که در نتیجه مکمل یاری‌ها در مراکز بهداشتی کمبود این ویتامین در مشهد تا ۸۵ درصد مرتفع شده است. معاون بهداشت وزارت بهداشت با تشریح برخی از دستاوردهای طرح تحول سلامت گفت: عده‌ای می‌گویند در حوزه بهداشت اقدامی انجام نشده که این بی‌انصافی است، چراکه این خدمات بی‌نظیر است و آثارش در آینده مشخص می‌شود.

راه‌اندازی ۵۰ مرکز درمان سرطان

محمد آقاجانی معاون درمان وزارت بهداشت هم در این نشست خبری، از اعتبارسنجی و نظارت موسسه‌های درمانی توسط بخش غیردولتی خبر داد و گفت: با جذب ۲ هزار میلیارد تومان ۵ مرکز تخصصی درمان سرطان راه‌اندازی می‌شود. افزایش آمار ابتلا به سرطان در کشور، موضوع دیگری بود که معاون درمان وزارت بهداشت به آن اشاره کرد و گفت: با توجه به افزایش این آمار، طرح آمایش سرزمینی تدوین شده و ۲۰۰ مرکز راه‌اندازی می‌شود، ۱۵۰ مرکز در سطح یک که وزارت بهداشت می‌سازد، ۳۶ مرکز در سطح ۲ و ۱۴ مرکز در سطح ۳ خواهد بود که به دنبال جذب اعتبار آن هستیم. در واقع با راه‌اندازی ۵۰ مرکز تخصصی ۲ هزار میلیارد تومان بودجه می‌خواهیم که گشایش‌های آن انجام شده است. به گفته او، با گذشت دو سال از اجرای طرح تحول نظام سلامت، میزان رضایت‌مندی مردم از خدمات بیمارستانی به ۸۳ درصد رسیده است: این آمار به معنای کمبود نداشتن در زمینه نیروی انسانی نیست، ما بیمارستان فرسوده داریم و در تعامل با بیمه‌ها و کسب درآمد اقتصادی مشکل داریم.

او به پایان دوسالگی طرح تحول نظام سلامت اشاره کرد و گفت: قبل از آغاز این طرح بیمارستان‌های ما در کشور فرسوده بودند، سایر بیمارستان‌ها نیز به دلیل بازسازی نکردن به موقع وضع مناسبی نداشتند. همچنین در زمینه تجهیزات پزشکی به‌ویژه به دلیل تحریم‌ها این تجهیزات بسیار قدیمی است و از رده خارج شده بودند. به گفته او، البته هنوز هم حدود ۱۷۸ بیمارستان قدمتی بالای ۵۰ سال دارند.

آقاجانی با بیان این که قبل از طرح تحول نظام سلامت از نظر خدمات هتلینگ، تخت، فضای اقامتی و... وضع مناسبی نداشتیم، افزود: بیمارستان‌های ما در آن زمان به لحاظ مالی ورشکسته بودند و بیش از یک‌سال بدهی داشتند. همچنین نزدیک به صد درصد بیماران برای خرید تجهیزات و لوازم پزشکی مورد نیاز خود حداقل یک‌بار به خارج از بیمارستان می‌رفتند و پرداخت از جیب مردم در بیمارستان ۳۷ درصد

بود. درعین حال مردم بخشی از هزینه‌ها را در خارج از بیمارستان و دستمزد جراح را هم که به‌عنوان پرداخت غیرقانونی بود، پرداخت می‌کردند. بنابراین عمده هزینه‌ها با مردم بود.

انجام ۹۲۰ هزار زایمان طبیعی رایگان

معاون درمان وزیر بهداشت از انجام ۹۲۰ هزار زایمان طبیعی به صورت رایگان در کشور خبر داد و گفت: در برنامه ترویج زایمان طبیعی تاکنون ۹۲۰ هزار زایمان طبیعی رایگان در سراسر کشور انجام شده و شاخص سزارین که در کشور ما بالاترین آمار جهانی را داشت، با کاهش ۵٫۶ درصدی در عدد مطلق مواجه شده است.

آقاجانی همچنین به راه‌اندازی مرکز درمان مسمومیت در ۵ استان کشور اشاره کرد و گفت: در اجرای طرح تحول نظام سلامت، ۱۱ مرکز درمان مسمومیت نیز نوسازی و تجهیز شد. همچنین در سال جاری برنامه‌ای در زمینه ایجاد مراکز درمان ناباروری داریم، به‌طوری که پیش‌بینی شده ۱۷ مرکز ناباروری ساخته و ۲۴ مرکز موجود ناباروری تجهیز شود.

او با اشاره به انتقاداتی که درباره رایگان کردن زایمان طبیعی می‌شود، هم توضیحاتی داد: برخی منتقدان می‌گویند، طرح تحول نظام سلامت فقط زایمان طبیعی را رایگان کرده است اما باید بگوییم که این برنامه دارای ۹ محور مانند اصلاح تعرفه‌های زایمان طبیعی، راه‌اندازی اتاق‌های یک نفره، برگزاری دوره‌های مهارتی برای ماماها و برگزاری دوره آموزشی برای توانمندسازی مادران و... است. منتقدان: طرح تحول نظام سلامت نتوانست هزینه‌های مردم را کاهش دهد

دیروز همزمان با برپایی نشست خبری دومین سال اجرای طرح تحول نظام سلامت، همایش نقد واقعی طرح تحول نظام سلامت هم در جای دیگری برپا شد. محمدحسن طریقت منفرد که در دولت دهم، وزیر بهداشت بود، در این همایش، یکی از بزرگترین ایرادهای طرح تحول نظام سلامت را تحت پوشش قرارنگرفتن هزینه‌های بستری اعلام کرد: از بزرگترین ایرادات طرح تحول سلامت آن است که هزینه‌های بستری که بسیاری از هزینه‌های درمانی را شامل می‌شود، زیر پوشش این طرح نیامده است. از طرف دیگر تعرفه برخی خدمات تا ۱۰۰ درصد افزوده شده و این درحالی است که این خدمات تحت پوشش بیمه هم نیستند.

به گزارش فارس، وزیر سابق ایرادهای دیگری هم به طرح نظام سلامت وارد کرد: طرح پزشک خانواده یکی از نتایج این برنامه بود که همچنان اجرا نشده و با عنوان یک تکلیف فقط مورد تأکید و تذکر مسئولان قرارگرفته است. این مسأله تنها یکی از موارد اجرا نشدن قانون در نظام سلامت کشور است. به گفته او، بودجه وزارت بهداشت در سال ۹۱، ۱۶ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان بود که امسال این عدد به ۵۸ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان رسیده است: براساس فرمایش مقام معظم رهبری قرار بوده، قدر مطلق پرداختی مردم با توجه به اختصاص این بودجه‌ها افزوده نشود، ولی در عمل آیا واقعا این اتفاق افتاده یا پرداخت ازسوی مردم چندین برابر شده است.

علی محمد آدابی، رئیس سازمان نظام پرستاری کشور از دیگر افرادی بود که در این همایش صحبت کرد. او به فرستادن هفت نامه به وزیر بهداشت و بی‌نتیجه ماندن نامه‌ها انتقاد کرد و گفت: ما هفت نامه به شخص وزیر به‌عنوان عالی‌ترین مقام وزارت بهداشت فرستادیم تا در جلسه شورایی عالی سازمان نظام پرستاری به‌عنوان برگزیدگان و منتخبان پرستاران کشور شرکت کنند، اما متأسفانه تاکنون هیچ پاسخی ازسوی وزیر دریافت نکردیم.

او با اشاره به تفاوت پرداخت‌ها در میان گروه‌های پزشکی و پرستاری گفت: در بحث پرداخت‌ها یک اصل پذیرفته‌شده در همه جای دنیا این است که فاصله بین کمترین و بیشترین دریافت‌ها بیش از ۷ تا ۸ برابر نباشد، به شرط این‌که آن پایین‌ترین رده هم امکانات کافی برای زندگی داشته باشد. درحقیقت هر دو گروه باید شرایط مساعد برای یک زندگی مساعد را داشته باشند.

طرح تحول سلامت نیاز القایی به درمان ایجاد کرده است

ژاله عزتی معاون فنی آموزشی و پژوهشی سازمان نظام پرستاری کشور هم در این همایش، با بیان این‌که طرح تحول نظام سلامت، نیاز

القایی برای درمان در جامعه ایجاد کرده، گفت: بررسی‌ها نشان می‌دهد تنها حدود ۸ تا ۱۰ درصد مردم در کشور نیاز به درمان دارند. از سوی دیگر، با وجود این که شعار طرح تحول سلامت خودمراقبتی بود، اما این اتفاق در اجرا نیفتاد. اگر خودمراقبتی در جامعه جاری شود، قطعاً جوابگوی تمام مسائل و مشکلات بهداشتی مردم خواهد بود.

طرح تحول سلامت پوپولیستی است

مزدک دانشور، پزشکی بود که در این همایش حاضر شد و مقاله‌ای با عنوان نقد طرح تحول سلامت از دیدگاه اقتصاد سیاسی ارائه کرد و گفت: طرح تحول سلامت پوپولیستی است و تنها سود آن، سیاسی‌شدن سلامت بود. براساس نگاه پوپولیستی، افراد بی‌واسطه با مردم حرف می‌زنند و درعین حال از مخالفان طرح به‌عنوان ساده‌لوح و دشمن یاد می‌کنند.

دانشور با عنوان این مطلب که طرح تحول نظام سلامت تمام خصوصیات یک طرح پوپولیستی را دارد، افزود: منابع مالی طرح تحول نظام سلامت از قطع یارانه‌های کالاهای اساسی تامین شده است و با این منابع مالی داریم بیمارستان‌ها را تجهیز می‌کنیم. او با طرح این سوال که آیا طرح تحول نظام سلامت به مقوله سلامت جسمی و روانی افراد توجه کرده است، گفت: این طرح فقط شعار خود مراقبتی می‌دهد. این پزشک با بیان این که آیا ریختن پول به بیمارستان‌ها به کارایی و عدالت منجر می‌شود، افزود: چرا پزشک مقیم بیمارستان ده‌ها برابر سایر کادر درمانی حقوق دریافت می‌کند اما همه کارها توسط رزیدنت انجام می‌شود.

بهمن برزگر، معاون مطالعات و توسعه خدمات سازمان بیمه سلامت ایران هم در این همایش، پوشش بیمه‌ای افراد فاقد بیمه در کشور را تنها گام منطبق با قانون در اجرای طرح تحول نظام سلامت اعلام کرد و گفت: در مجموع ۱۲۵۰ میلیارد تومان برای پوشش بیمه‌ای تخصیص داده شد که در عمل پرداخت این مقدار پول محقق نشد.